

The Art of Halacha

Shiur 48 - Kashering Keilim - Practical Aspects of Hagalah Part 2

Rabbi Yisroel Isaacs

Chapter 10

Kashering at 190° F

As noted in the previous chapter, *Shulchan Aruch*¹ tells us that there are certain cases where one can *kasher* a utensil in a *kli rishon* which is off the fire. *Shulchan Aruch* notes, and *Mishnah Berurah*² reinforces, that in such cases, the *hag'alah* water must remain at room temperature. Most people assume this means that the water must be at a rolling boil of 212° F, and that simple understanding is reflected in the following words of *Iggeres Moshe*:³

וגם צריך שחום המים המגעילין יהיה לא פחות משתי מאות ושנים עשר שרק בחום זה הם רותחין להגעלה...
לכן צריך שיהיה בחום לא פחות מרי"ב שזהו רותחין

At the same time, many who work in *hashgachah* are familiar with Rav Belsky's ruling – said over in the name of Rav Moshe Feinstein – that *hag'alah* at 190° F suffices for *hag'alah*. What is that based on? Why and how can *hag'alah* mean anything less than 212° F?

If we probe our halacha, we will see that there is a proof to this lenient approach. One of the sources which *Beis Yosef*⁴ cites for the opinion that *hag'alah* can be done in a *kli rishon* which is off the fire is the *Gemara*⁵ which says that if one takes a pot off the fire as *Shabbos* is just beginning (during *Bein Hashmashos*), he cannot put spices into the pot once it gets dark. It seems obvious that a pot which is off the fire will not remain at 212° F for more than a few seconds, yet the pot is still considered to be "rotten" sometime later when it becomes dark. This implies that there is a range of temperatures which are considered *rotten*, and it does not specifically have to be 212° F.

Although this *Gemara* teaches that the water does not have to be 212° F to be considered *rotten*, it does not tell us what the lower limit of *rotten* actually is. Rav Belsky explained that Rav Moshe told him that *rotten* does not actually require a rolling boil, and it is good enough if there is a "*para*" – a *Yiddish* word which means a layer of steam – above the pot of water. [Nonetheless, Rav Moshe said that *l'chatchilah* the water should be 212° F]. Rav Belsky tested this and found that the *para* formed when the water was at 190° F.

Why should it be enough to have just a *para*? Rav Moshe did not explain but Rav Belsky surmised that once the *para* forms, the water has entered a stage where it is rapidly being *meritach* and is therefore considered to be *rotten*. This would be consistent with Rav Moshe's opinion regarding the temperature at which wine is considered *mevushal*.⁶

*Sefer HaTerumah*⁶ offers a different answer based on the *Gemara*,⁷ which says that those who are of the opinion that *merikah* requires hot water (followed by cold water as *shatifa*) find a source to that position because (followed by cold water as *shatifa*) find a source to that position because the requirement of *merikah* and *shatifa* is compared [by the *Torah*] to that of *hag'alah*. Just as *hag'alah* must be performed with hot water, so too *merikah* must be done with hot water. *Sefer HaTerumah* suggests that the comparison of *merikah* to *hag'alah* is bidirectional: just as *hag'alah* teaches that *merikah* requires a hot element as part of its process, so too *merikah* teaches that *hag'alah* requires a cold element as part of its process.⁸

The way this is written one might think that therefore *Sefer HaTerumah* is of the opinion that the cold rinse after *hag'alah* is a *d'oraisah* requirement (derived from *merikah* and *shatifa*). However, *Sefer HaTerumah* himself notes that it is really just a *minhag*. Thus, he appears to be saying that there is no *d'oraisah* requirement to rinse with cold water, but there is an *asmכתא* (*Torah hint*) to do so, as a way of rendering each *hag'alah* similar to the *merikah* which was done in the *Beis HaMikdash*. In a sense, this means that the cold rinse is not intended to somehow complete the *kashering* "functionally" as might have been true according to *Tur*; rather, it is meant to spiritually elevate *kashering* to be akin to what is done for *kodashim*, bearing in mind that we also do not know why the *Torah* requires a cold rinse for *kodashim*.

Vayikra (Leviticus) - Chapter 6

18 Speak to Aaron and to his sons, saying, This is the law of the sin offering: The sin offering shall be slaughtered before the Lord in the place where the burnt offering is slaughtered. It is a holy of holies.

יח דבר אל־אהרן ואל־בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת לפני יהוה קדש מקדשים הוא:

21 An earthenware vessel in which it is cooked shall be broken, but if it is cooked in a copper vessel, it shall be purged and rinsed with water.

כא וכלי־חרש אשר תבשל־בו ישבר ואם־בכלי נחשת בשלה ומרק ושטף במים:

Chametz U'Matzah - Chapter Five

By Rabbi Moshe ben Maimon ("Maimonides"); translated by Elyahu Touger

23 Metal and stone utensils in which chametz was boiled in water as e.g., pots and stew pots - should be placed inside a large utensil. They should be covered with water, and the water should be boiled with them inside until they release [what they absorbed]. Afterwards, they should be washed off with cold water, and [then] one may use them for matzah.

Similarly, [with regard to] knives, the blade and the handle should be boiled in a large pot. Afterwards, one may use them for matzah.

Ma'achalot Assurot - Chapter 17

By Rabbi Moshe ben Maimon ("Maimonides"); translated by Elyahu Touger

4 How is [the purging process of] *hagaalah* achieved? A small pot is placed into a large pot and they are filled with water until the smaller one is submerged.¹⁴ Then one must boil it very thoroughly.¹⁵

If a large pot was [forbidden],¹⁶ one should place dough or mud along its edge [so that] he could fill it with water so that it will flow over its edge.¹⁷He [then] boils it.

In all instances, if he used them before boiling [water in them for *hagaalah*], washing them thoroughly, making them white hot, or immersing them, [the food] is kosher. For any fat [absorbed] in them imparts an unpleasant flavor, as explained.¹⁸

שיעורי הרב

דכו

כפסח ישברו, הא משיטת הרמב"ם לגבי מו"ש מוכח דס"ל להגעלה מהניא בכ"ח בהיתרא בלע וכמו שנתבאר.

והנראה בזה, הדנה כתב הרמב"ם בהל' חמץ ומצה שם שכשמגעיל כלים מחמץ נותן אותן בכלי גדול של מים, וממלא עליהן מים ומרתיחן בתוכו עד שיפלטו, ואח"כ שוטף אותן בצונן. ובפשוטו יפלא, דמה ענין שטיפה בצונן להכשר כלים. וכתבו שם המ"מ והגהות מיימוניות (אות ב') שמקור הרמב"ם הוא מדין מריקה ושטיפה בקדשים, דמריקה בחמץ ושטיפה בצונן כמבואר בזבחים (צו.). אך גם זה צ"ע, שהרי בהל' מאכ"א (פ"ז ה"ד) לגבי הגעלת כלים משאר איסורים לא הצריך הרמב"ם שטיפה בצונן, ומאי שנא חמץ שהצריך שטיפה בצונן.

ונראה לומר שמה מוכח דס"ל להרמב"ם דשאני דין הכשר כלים לפסח מדין הכשר כלים בשאר איסורים.⁹ דגבי חמץ כפסח מלבד דין הגעלה להפליט את האיסור, יש עוד דין מסויים מדרבנן דכלי שנשתמש בו בחמץ חל עליו שם חמץ, ואסור להשתמש בו בפסח עד שיכשירונו ויסלק שם חמץ מעליו. ודין הכשר זה כדי לסלק שם חמץ מעל הכלי תיקנו חכמים מעין דין מו"ש בקדשים, שהרי גם מו"ש בקדשים באה לא רק כדי להפליט בליעת קדשים מן הכלי, אלא אף כדי להעניק חלות הכשר על עצם הכלי. והכי מבואר ממאי דקמיבעיא ליה בזבחים (צו:) אם בישול בלא בילוע טעון מו"ש. הרי להדיא דאף אם לא נבלע שום טעם קדשים בכלי, מ"מ יתכן דהואיל ונשתמש הכלי לקדשים, ממילא טעון מו"ש כדי להכשיר השתמשות בו מכאן ולהבא.

ונראה דמעין זה תיקנו חכמים לגבי הכשר כלים לפסח, דכל כלי שנשתמש בו בחמץ צריך הכשר, לא רק כדי להפליט טעם חמץ ממנו, אלא אף כדי לסלק השם חמץ מעליו ולהתירו בהשתמשות בפסח. ופרטי דין הכשר זה תיקנו חכמים מעין דיני מו"ש בקדשים, דאף דמו"ש בקדשים היו קיום מצוה, ואילו דין הכשר כלים לפסח כדי לסלק שם חמץ היו דין הנאמר בהיתר הכלי בלבד, מ"מ הואיל ודומים זה לזה בעצם גדרם וכמו שנתבאר, ממילא תיקנו חכמים הא' כמו השני, וכל דתקנו רבנן כעין דאורייתא תקון. ונראה דמה"ט ס"ל להרמב"ם שצריך שטיפה בצונן לאחר הגעלת כלי חמץ, דכמו שצריך שטיפה בצונן לגבי הכשר כלים בקדשים, ה"ה נמי צריך שטיפה בצונן לגבי הכשר כלים לפסח, מפני שתיקנו חכמים דין הכשר כלים לפסח כעין דין מו"ש בקדשים.

ומעתה לא קשה מידי מהא דקדירות כפסח ישברו, דאע"ג דס"ל להרמב"ם דמהניא הגעלה בכ"ח בהיתרא בלע, שאני חמץ דאף דהוי היתרא בלע, מ"מ לא מהניא ביה